

Warszawa, 2010-06-07

**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ**

DZSE-0401/4/CZ/2010

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

J. Księża
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn. 9.06.10
nr. 4239 podpis. *JK*

Panie Marszałku

odpowiadając na oświadczenie Pana Senatora Sławomira Kowalskiego (BPS/DSK-043-2722/10) w sprawie uzupełnienia kryterium przyznawania pomocy socjalnej dla uczniów uprzejmie wyjaśniam.

W pierwotnym tekście¹ wprowadzającym do ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty Rozdział 8a „Pomoc materialna dla uczniów” w art. 90n znajdował się zapis dotyczący konieczności uzyskania opinii dyrektora szkoły o potrzebie przyznania uczniowi pomocy materialnej w formie stypendium szkolnego². Zapis ten w ocenie MEN zapewniał należyłą weryfikację zgłaszanych przez ucznia potrzeb oraz dawał możliwość dyrektorowi szkoły zgłoszenia dodatkowych uwag o uczniu, które mogły wpływać na decyzję organu przyznającego stypendium.

Konieczność stosowania ww. zapisu była wielokrotnie zgłaszana przez dyrektorów szkół, rodziców oraz jednostki samorządu terytorialnego jako procedura prawna o zbyt biurokratycznym charakterze, która powodowała wydłużenie procesu rozpatrzenia wniosku o przyznanie stypendium.

Dlatego też podczas nowelizacji ustawy o systemie oświaty z dnia 25 lipca 2008 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty, ustawy - Karta Nauczyciela oraz ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich³ z art. 90n Sejm RP wykreślił zapis o konieczności uzyskania opinii dyrektora placówki.

Jednocześnie uprzejmie informuje, że realizacja pomocy materialnej na obecnie obowiązujących zasadach nie ogranicza dostępu do pomocy materialnej dla uczniów.

¹ Ustawa z dnia 16 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych – Dz. U. Nr 281, poz. 2781.

² Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym są przyznawane na: wniosek rodziców albo pełnoletniego ucznia, po zasięgnięciu opinii odpowiednio dyrektora szkoły, kolegium nauczycielskiego, nauczycielskiego kolegium języków obcych, kolegium pracowników służb społecznych lub ośrodka, o którym mowa w art. 90b ust. 3 pkt 2.

³ Dz. U. Nr 145, poz. 917.

Zgodnie z danymi zebranymi od jednostek samorządu terytorialnego na terenie kraju pomoc w formie zasiłków i stypendiów szkolnych w roku szkolnym 2008/2009 otrzymało ok. 560 tys. uczniów.

Należy zwrócić uwagę, że z definicji pomocy materialnej dla uczniów zawartej w ustawie o systemie oświaty wynika, że jest ona przeznaczona na wyrównywanie szans edukacyjnych oraz przełamywanie barier w dostępie do edukacji.

Zatem, przy intencji ustawodawcy oraz istniejącej praktyce oświatowej wydaje się, że utrudnianie dostępu do stypendiów szkolnych nie może stanowić elementu kary dla ucznia, gdyż właśnie uczniowie, którzy mają problemy z kształceniem powinni korzystać z tej pomocy.

Należy podkreślić, że poszczególne jednostki samorządu terytorialnego podczas przyznawania pomocy materialnej w formie stypendiów i zasiłków szkolnych stosują gminne regulaminy przyznawania pomocy materialnej dla uczniów, zgodnie z art. 90f ustawy o systemie oświaty, w których w szczególności określono:

- 1) sposób ustalania wysokości stypendium szkolnego w zależności od sytuacji materialnej uczniów i ich rodzin;
- 2) formy, w jakich udziela się stypendium szkolnego w zależności od potrzeb uczniów zamieszkałych na terenie gminy;
- 3) tryb i sposób udzielania stypendium szkolnego;
- 4) tryb i sposób udzielania zasiłku szkolnego w zależności od zdarzenia losowego.

W opinii Ministerstwa Edukacji Narodowej obecnie obowiązujący porządek prawny dotyczący udzielania pomocy materialnej uczniom umożliwia jednostkom samorządu terytorialnego szczebla gminnego prowadzenie elastycznej polityki pomocy uczniom, uwzględniającej lokalne potrzeby społeczne.

Z powołaniem
w/z MINISTRA
PODSEKRETARZ STANU
Zbigniew Włodkowski